

Kriggsumstøðurnar.

I páskavíkuni vórðu nógv skip hjá uttanveltaðum londum søkt. Hin danski handilsflotin hevur ongatið fyrr verið fyri so stórum tapi, sum hesar síðstu 8 dagarnar — ikki minni enn 7 skip vórðu søkt, og 67 sjómenn druknaðu. Millum teirra vóru 2 Føroyingar, stýrimenninir Sofus Andreassen av Strondum og Ole Thomasen, Kollafirði. Ein Havnarmaður — Chr. Dahl — ið var við sama skipi sum Andreassen, var bjargaður.

Týsk flogfór herjaði í síðstu viku á eina konvoy við Onglands eystrustroind; fleiri uttanveltaskip vórðu rakt. Norska skipið „Tora Elise“ varð rakt men sakk ikki. Báðir stýrimenninir og ein matrósar doyðu. Millum teir særdur var Johan við Stein, Tórshavn.

Skrísdag bað ein týskur trolari Noreg um hjálp móti einum enskum jagara, sum var eftir honum innanfyri norskt sjómærk. Langa fríggjadag skjeyt ein enskur jagari eftir týskum skipi innanfyri norskt sjómærk. Norska ríkisstjórnin hevur mótmælt hesum atburðum í Onglandi.

Tvey týsk skip eru torpederað av enskum undirvatnsbáti nær við jústku strondina. Bæði skipini finga ávarðing, áðrenn tey vórðu søkt, og undirvatnsbáturin kravdi at fáa skiparan á øðrum og maskinmeisteran á hinum umborð sum kriggsfangar. Restin av manningini bjargaði sær inn í danska havn.

Á vesturvígvøllum hevur sum vant ikki verið stórvegis bardagi; tó hevur borist saman millum smáar deildir í støðum.

Franska ríkisstjórnin segði seg frá í farnu vikuni. Paul Renaud skipaði nýggja stjórn. Daladier, ið var Fraklands fyrstiministari, bleiv kriggsministari í hesum nýggja ríkisstýri.

Franska stýrið hevur kravt, at Rusland skal taka sin umboðsmann í Paris út av landinum. Russar hava sagt seg viljugar at gera tað.

Eisini finnska ríkisstjórnin verður umskipað. Hin nýggja stjórnin væntaðist at verða sett í gjárkvøldið.

Av skaðanum verður man vísur, men ikki rikur.

Ja, soleiðis sigur orðatakið; men at tað sum oftast skal vera mannaskaðin, sum skal tvinga vísdómin fram, haldi eg ikki vera rætt.

Sum øllum kunnugt, er tað eitt Guðs undur, at ikki 21 mans hava lætið lív her vestan fyri Sandoyanna í vetur, 20 mans av Sandi og 4 mans úr Løpra. Hesir menn komu undir land, men kundu ikki fáa kenning av landi; so um veðrið versnaði, áðrenn teir finga landkenning, so sjálvandi blivu teir har, teir vóru.

Hvat meina tit Sandingar, um vit tann dagin skuldu haft mist 20 av okkara bestu monnum og víta, at teir kanska høvdu slitið land upp í ódnini, men síðani umfarist av tí at teir ikki vistu, hvar teir vóru. Ikki eitt ljós at stiggja, ikki eitt ljóð at hoyra, kanska komu inn í Soltúvík í tann fátan, sum hon groymir. Er her einki at gera? Jú, man hoyrir mann millum mann, at halta skuldi verið so og so; men av tí, at mannaskaði hlev spardur, soynar hetta nokk sum alt annað. Ikki haldi eg tað vera rætt.

Tað er óneyðugt av mær at greiða Sandoyingum støðu sína

viðvíkjandi útróðri; men eitt hava Sandoyingar altíð haft ótta av, og tað er at koma upp- aftur á land. So teir hava sum oftast roynt at haft dagreði at landi, tá nakað hevur verið at í sjónum; men tá ið vit nú fáa havnina á Sandi liðuga, vóna vit, at tann vandin er loystur. Men av hesi orsök leggja menn meira til og koma ofta undir nátt. Og meini eg tí, at her er nakað at gera, áðrenn tað er ov seint — okkara vesturhav, sum tit sækja, liggur alt myrkt, og klettarnir eru bæði tigandi og myrki.

Nú kann tað vera, at tað eru menn sum meina, at tað er óneyðugt at offra okkum sum t. d. ein vita. Eg meini, at tað er neyðugt. Tað eru ikki nógv ár síðan, at skipið „Johanna“ úr Vági sigldi á boðan her, og m.b. „Korndalur“ vestan fyri bygðina, hert av tí at tey einki ljós høvdu at halda seg eftir. Tit skulu eisini minnast til, at her í bygðini eru nú fimm mans, sum fara skip og hava eina víska ábyrgd av eini 100 monnum. Teir skulu teir bæði heinta og avhenda á nátt sum á degi, og tað er ikki allíð so nemt her í myrkri. Tað hevur ongatið víst seg at fremmandir menn hava verið glaðir við at haft ovsmikið við Sand at gjørt. Eg vil tí inntreingjandi biðja nakrar av okkara skilabestu sjómönnum

granska, hvat teir meina er neyðugt hesum viðvíkjandi, og síðan lata hoyra frá sær, so roynt kann verða at fáa tað fram.

Til síðst skal eg frambera eina hjartans tøk til Harran, sum í hesum viðfangi spardi bygd okkara fyri tí stóra mannafalli, sum vit kundu verið úti fyri.

Eg vóni, at allir teir menn, sum har vóru, og slitu land upp kl. 9 um kvøldið, eru á tí meining, at um tað var nakað, sum segði teimum, hvar teir vóru, komu teir til lands í øllum góðum uttan at liða nakað tap.

J. K. Petersen.

TVERA A

Tandlæge Kaaber praktiserer en Uge fra Onsdag den 3. April.

PAA Grund af Bortrejse for videre Uddannelse til-lader jeg mig hermed at meddele mine ærede Kunder, at min Installationsforretning i Thorshavn under min Fraværelse vil blive bestyret af Elektriker Hans J. Gaard.

Forretningens Telefonnummer er uforanderet Nr. 363.

Thorshavn, d. 23. Marts 1940.

Asbjørn Skarðhamar, Aut. Installatør.

Keypið frá teimum, sum lúsa í „Føroya Social-Demokrat“.

Russiskir stíðsvognar.

Russiskir stríðsvognar undir einari »parade« á Reyða plássinum í Moskva.

Gudstanasta.

1. sunnudag eftir páskir heldur Joensen, prestur, gudstanasta í Havnar kirkju (konfirmatión).

Mánadagin 1. apríl kl. 1 altargangur.

Kontraktin.

Sum einki er at undrast á, eru fiskimenn yvirhøvar heldur illa við at fætla frá úrslitunum av samráðingunum millum teirra álitismenn og reiðaranna. Teir høvdu ikki ivast í, at teir finga loyvi at taka støðu til málið antin við uravstemming ella fundum í teim ymsu bygðunum. Úr Eyuroy og Norðstreymoy frættist, at fiskimenn hava hildið mótmælafundir móti hesum nýggja sáttmálanum og sent mótmæli til felagsstjórnina. Ein mótmælisadressa gongur eisini bygdanna millum. So víft okkum kunnugt, er hon byrjað at »cirkulera« norðuri í Vík.

Semingaruppskotið fall!

— Tó at kontraktin millum skiparar og reiðarar støðugt var — og er — galdandi, hava reiðarar roynt at fingið eina munandi broyting í lag. Skiparar hava ikki viljað havt nakra broyting. Men so hendir tað merkiliga, at semingmaðurin kemur uppi og setur fram eitt semingaruppskot. Hetta uppskot varð sent limum skiparafelagsins til uravstemming. Í gjárkvøldið frættist úrslitið: Uppskotið var fallið! 61 stemmaðu fyri at samtykja tað, og 193 stemmaðu ímóti tí.

Saltfarmur.

Landsbandilin fekk í gjár ein saltfarm uppá 1500 tons. Ætlanin var, at megin parturin av saltinum skuldi lossast beinvegis yvir í fiskiskipini.

Tú talaði sum dárin, S. P. Zachariasen!

Mentaskúlin.

Eg havi frætt, at S. P. Zachariasen, lögtingsmaður skuldi vera ógviliga nærgangin P. M. Dam, í hann saman við øðrum Suðuroyingum legði uppskot fram um at leggja mentaskúlan á Tvøroyri, um Havnar kommunu og Havnar skúlakommission ikki vóru at flætla við. Harra Zachariasen skuldi taka til, at Norðoyingar og avbygdamenn vildu ikki takka P. M. Dam fyri hetta uppskotið. Her fer tann góði maður skeivur. Vit avbygdamenn eru P. M. Dam ógviliga takksamir fyri at hann her sum so ofta fyrr skar ígjøgnum og gjørdi monnum tað greitt.

at her var ikki í fyrstu syftu — sum Louis Zachariasen segði — talan um ein Havnar skúla, men ein Føroya skúla,

at avbygdafólk, helst tey, ið eingi ráð hava, krevja mentaskúlan til Føroyar settan á stovn skjótast gjørligt.

at plássið, hvar ið skúlin kemur at liggja, er ikki tað avgerandi — tað verður ikki meir enn eitt pláss, ið kann fáa skúlan — og at skúlamálið tí ikki kann falla uppá lónurnar hjá Havnar býráð.

Sjálfandi liggur Havnin best fyri. P. M. Dam eins og aðrir hava jú eisini haft uppskot uppi um at leggja skúlan í Havn.

Men tá ið býráðið ger seg »kostbart« og nærmast forðar skúlamálinum at ganga ígjøgnum, so væl verið P. M. Dam og øðrum, ið eru so góðir við mentaskúlamálið, at teir siga við Havnarmenn:

Nú einki drál longur. Tit hava eitt ævintýrliga gott tilboð — nei ella ja!

Orkar býráðið ikki at taka ímóti skúlanum við fullum musikki og hjartans tøk til, so leggið skúlan á Tvøroyri, tað skjótast gjørligt.

Tað sindrið av veg, tað er longri at ferðast til Suðuroynna — tað ger næmingunum einki. Ferðakostnaðurin kann nokk orðnast — tað er lögtingsins skip, ið siglir hesa leið.

Lat teir nú ikki doyggja í syndini, P. M. Dam!

Norðuroyingur við fleiri gávaðum børnum.

Frodebo Sogns Sygekasse og Befordringskasse

afholder ordinær Generalforsamling Lørdag den 30. Marts d. A. Kl. 20 i »Fylklings« Lokale med følgende Dagsorden:

1. Valg af afgaaende Bestyrelsesmedlemmer og Suppleanter.
2. Sygekassens Regnskab for 1939 fremlægges.
3. Befordringskassens Regnskab fremlægges.
4. Tandpleje.
5. Eventuelt.

Bestyrelsen.